

De tijd van praten is nu voorbij

Column
Wim Boonstra

De verkiezingen zijn achter de rug en informateur Rosenthal kan aan de slag. Nu moet dus concrete invulling worden gegeven aan alle verkiezingslogans. De politici die vooraf stoer hebben geroepen dat zij vooral zouden bezuinigen met het terugdringen van het aantal ambtenaren moeten nu alsnog concreet gaan maken hoe ze dat denken te gaan doen. Minder politie, of toch minder personeel in de zorg

of het onderwijs? Minder ambtenaren in 'Den Haag' of bij de gemeente? Welke taken gaan we dan afstoten? De tijd van praten is voorbij.

Er is goed nieuws en er is slecht nieuws. Het goede nieuws is dat de overheidsfinanciën er in ons land in het algemeen beter voorstaan dan die in de meeste andere landen. Het slechte nieuws is dat er desondanks heel veel moet gebeuren. De beste leerling van een matige klas heeft nu eenmaal niet per definitie goede cijfers.

Het aantredende kabinet moet balanceren op een slap koord. Aan de ene kant moeten de te treffen maatregelen het conjunctuurherstel zo min mogelijk schaden. Aan de andere kant moet het kabinet voldoende zicht bieden op een structureel herstel van de overheidsfinanciën. Dus nu beleid in gang zetten dat geleidelijk aan steeds zwaarder doorwerkt in tekortreductie.

Dit vereist een breed politiek draagvlak. En dat vereist weer dat

bepaalde politieke partijen niet al te halsstarrig aan hun eerder beleden breekpunten vasthouden en de realiteit onder ogen zien. Echte onderlinge solidariteit vereist nu eenmaal degelijk financieel beleid, een goede financiering voor de collectieve voorzieningen en dus echte keuzes die niet altijd leuk zijn.

Politieke partijen die zichzelf graag profileren als de nazaten van Willem Drees moeten nog maar eens nalezen hoe de oude heer Drees dacht over de beste omgang met collectieve middelen. Ieder dubbeltje werd omgekeerd, want het moest uiteindelijk ook weer door de werkende man of vrouw worden opgebracht.

Ons land is financieel nog lang

Het nieuwe kabinet moet ook voldoende zicht bieden op een structureel herstel van de begroting

niet in de gevarezone, maar we zijn het aan ons nageslacht verplicht ervoor te zorgen dat het ook niet zover komt.

Sweder van Wijnbergen stelde onlangs dat er drie grote thema's zijn waar veel collectieve middelen mee zijn gemoeid: de zorg, de woningmarkt (zowel koop als huur) en de vergrijzing. Een kabinet dat serieus werk wil maken van het op orde brengen van de overheidsfinanciën zal naar zijn mening op minstens twee van deze drie onderwerpen stevig moeten doorpakken.

Ik denk dat hij gelijk heeft. Als er straks een regeerakkoord ligt dat niet op deze thema's ingrijpende hervormingen laat zien dan gaan wij weer vier verloren jaren tegemoet. Dat zou heel erg jammer zijn.

Nog wat gratis tips voor de onderhandelaars. Ten eerste: reken jezelf niet rijk. Dat is een open deur, maar ik constateer dat onze politici het keer op keer doen. Ook het vorige kabinet. Al in 2007, voor de crisis, was er veel

kritiek op het toenmalige veel te scherpe begrotingsbeleid. Dat schijnen sommige betrokkenen gemakshalve nu maar gauw te willen vergeten. Ik zou daarom willen voorstellen de begroting voor de komende jaren te willen vaststellen op een zeer conservatieve groeiraming. Dat vereist nu zware keuzes, maar de kans op tegenvallers is dan nihil.

Ten tweede moeten meevalers, zolang de begroting een tekort vertoont, volledig ten goede komen aan tekortreductie. En ten derde moet, als de begroting straks weer een overschot vertoont, dit worden gekoesterd en niet worden verkwanseld.

Want veel van de huidige begrotingsproblemen kunnen direct worden teruggevoerd op het verkwanselen van het overschot rond de eeuwwisseling. Toen hadden we het in de hand, maar hebben we het laten vliegen.

.....
Wim Boonstra is chief economist van Rabobank.

